

Nr 152

Utlåtande i anledning av motioner om ökad undervisning i hemkunskap m. m.

(2:a avd.)

I de likalydande motionerna I: 501 av fru *Elvy Olsson* och herr *Johan Olsson* samt II: 622 av herrar *Larsson* i *Borrby* och *Elmstedt* har hemställts att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om att *dels* vid den pågående läroplansrevisionen för grundskolan hänsyn tages till det ökade behovet av undervisning i hemkunskap, i synnerhet i årskurs 9, *dels* yrkesutbildningsberedningen ges i uppdrag att vid utarbetandet av läroplaner för yrkesskolan taga hänsyn till att alla elever bör erhålla grundläggande kunskaper i familjeekonomi och familjeansvar, *dels* utredning företages av hur ämnet hushållsekonomi och familjekunskap skall kunna införas som obligatoriskt ämne på gymnasieskolans samtliga linjer, *dels ock* utredning företages angående kurser i hemekonomi och hemteknik inom vuxenutbildningen, direkt avpassade för makar som båda förvärvsarbetar.

Utskottet har i den ordning § 46 riksdagsordningen föreskriver inhämtat yttrande över motionerna från *skolöverstyrelsen*. Se *Bilaga* till detta utlåtande.

Utskottet delar motionärernas uppfattning att man inom skolan måste beakta det behov av anpassning av undervisningen som följer av ändrade förutsättningar för hushållsarbetet i hemmen. Vad först beträffar grundskolan pågår för närvarande inom skolöverstyrelsen en översyn av läroplanen, vid vilken enligt vad överstyrelsen upplyst de av motionärerna åsyftade problemen beträffande denna skolform uppmärksammas. På motsvarande sätt torde yrkesutbildningsberedningen i sitt läroplansarbete ha haft anledning att överväga de synpunkter som i motionerna framförts beträffande yrkesskolan. Med hänsyn till det nu sagda torde det inte finnas tillräcklig anledning för riksdagen att göra någon framställning till Kungl. Maj:t med anledning av de två första punkterna i motionernas hemställan.

Samma ståndpunkt intar utskottet till motionärernas yrkande om utredning beträffande hushållsekonomi och familjekunskap som obligatoriskt ämne på gymnasieskolans samtliga linjer, eftersom en allmän översyn av fackskolans och gymnasiets läroplaner beräknas bli påbörjad inom överstyrelsen redan innevarande budgetår.

Vad slutligen angår motionärernas önskan om en utredning angående kurser i hemekonomi och hemteknik inom vuxenutbildningen framgår det av överstyrelsens utlåtande att en dylik utredning redan pågår inom överstyrelsen. Ej heller detta motionsyrkande bör därför föranleda någon åtgärd. Utskottet avstyrker alltså motionerna och hemställer

att riksdagen icke bifaller motionerna I: 501 och II: 622.

Stockholm den 7 november 1967

På statsutskottets vägnar:

GÖSTA BOHMAN

Närvarande: se under utlåtandet nr 148.

Skolöverstyrelsens yttrande den 15 juni 1967 över motionerna I:501 och II:622

SÖ delar motionärernas uppfattning om att det krävs kunskaper för att hushållsarbetet skall kunna skötas rationellt och att de förändringar, som sker genom att hushållen utvecklas från att ha varit en plats för produktion och konsumtion till att huvudsakligen bli en plats för konsumtion, inte eliminerar men väl förändrar behovet av kunskaper.

Hemkunskap i grundskolan

Det åligger SÖ att uppmärksamt följa förändringarna i skolarbetets förutsättningar och att i anslutning därtill framlägga förslag och vidta åtgärder för att bidra till skolans fortlöpande förnyelse och dess anpassning till efter hand ändrade förhållanden (K. br. 6 juni 1962).

Vid den nu pågående läroplansöversynen inom grundskolan har SÖ uppmärksammat de av motionärerna framförda förhållandena angående behovet av undervisning i frågor rörande hem och hushåll och förläggningen av denna undervisning inom olika årskurser. I de inom SÖ fastställda riktlinjerna för nämnda översyn anges bl. a. att man bör överväga om inom de allmänna ämnena man borde öka andelen av ämnen för estetisk-praktisk fostran. Således har, vad beträffar hemkunskap, vid det förberedande arbetet övervägts ökat veckotimtal med en del av undervisningen förlagd till åk 9.

De av motionärerna åsyftade problemen uppmärksammas alltså vid den pågående översynen av grundskolans läroplan.

Behovet av grundläggande kunskaper i familjeekonomi och familjeansvar inom yrkesskolan

I motionerna framhålls betydelsen av att alla elever bör erhålla grundläggande kunskaper i familjeekonomi och familjeansvar.

SÖ delar motionärernas uppfattning beträffande betydelsen av kunskaper inom nämnda områden. Man kan utgå från att spørgsmålet övervägs av yrkesutbildningsberedningen vid dess pågående arbete med utformande av läroplaner i anslutning till beredningens avgivna principbetänkande.

Hushållsekonomi och familjekunskap i gymnasieskolan

I motionerna framhålls att ingen som helst undervisning förekommer i hemutbildning inom gymnasiet och fackskolan. Motionärerna anser att de av yrkesutbildningsberedningen föreslagna frivilliga deltidskurserna för gymnasieskolans elever inte är till fyllest. SÖ vill framhålla att viss undervisning i de av motionärerna föreslagna ämnena förekommer i fackskolan. På timplanen för den sociala linjen finns som obligatoriska ämnen konsumentkunskap och familjekunskap samt som fritt tillval hushållsteknik och slöjd. På den ekonomiska linjen förekommer konsumentkunskap som fritt tillval. På gymnasiet får eleverna däremot inte någon undervisning i dessa ämnen och detsamma gäller den tekniska linjen inom fackskolan.

I SÖ:s yttrande över gymnasieutredningens och fackskoleutredningens betänkanden framförde SÖ som sin mening att en för gymnasiet i dess helhet viktig uppgift är att alla elever, oavsett studieinriktning och utbildningsmål, får en ökad förtrogenhet med och en överblick över väsentliga fakta och sammanhang inom ämnesområden, vilka man har framtida behov och glädje av som medborgare i vårt demokratiska samhälle, som yrkesutövare och som familjemedlem och individ.

I enlighet med sin uppgift som central skolmyndighet följer SÖ utvecklingen även inom andra områden än de av motionärerna berörda såsom bl. a. näringsområdet. De senaste resultaten om sambandet mellan näringsintag och förekomsten av sjukdom samt bristen på kunskaper om kostfrågor, som uppmärksammats vid kostundersökningar, motiverar att undervisningen i näringslära prövas jämsides. De av motionärerna föreslagna åtgärderna bör lämpligen övervägas i samband med den översyn av fackskolans och gymnasiets läroplaner som torde komma att påbörjas inom SÖ budgetåret 1967/68. Någon separat utredning synes därför inte påkallad.

Hemekonomi och hemteknik inom vuxenutbildningen

I deltidskurser inom yrkesutbildningen förekommer en omfattande undervisning för vuxna i husligt arbete. En utredning angående utökning av denna undervisning till att omfatta hemekonomi och hemteknik inom vuxenutbildningen anpassad för makar med förvärvsarbete pågår inom SÖ. I samband härmed prövas även frågor om effektivisering och systematisering av undervisningen.